

Viide: RD12/11/2006 rev

*JUHEND KOOSTÖÖMEETME
RAKENDAMISEKS PERIOODIL 2007–2013
MAAELU ARENGUKAVALDE LEADER-TELJE
RAAMES*

MAAELU ARENGU KOMITEE KOOSOLEK

EUROOPA KOMISJON
PÕLLUMAJANDUSE JA MAAELU ARENGU PEADIREKTORAAT
Maaelu arengu horisontaalsete aspektide direktoraat;
F.3. Maaelu arengu järjepidevus

19.06.2007
Brüssel
JMC/ab/bm

JUHEND KOOSTÖÖMEETME RAKENDAMISEKS PERIOODI 2007–2013 MAAELU ARENGUKAVALDE LEADER-TELJE RAAMES

Juhendi eesmärk ja struktuur

Perioodil 2007 – 2013 toetab Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfond (EAFRD) kohalike tegevusgruppide riikide- ja territooriumidevahelisi projekte kõikides liikmesriikides.

Selle juhendi peamine eesmärk on aidata liikmesriikide ametivõimudel ja kohalikel tegevusgruppidel rakendada koostöömeetmeid maaelu arengukavade raames (määruse (EÜ) nr 1698/2005 artiklid 63 b ja 65).

Praktilisel tasandil tekitab koostöö palju küsimusi: kuidas partnerit leida, kuidas jagada partnerite vahel tööd ja vastutust. Käeoleva juhendi eesmärk on anda nõu ka kohalikele tegevusgruppidele ja muudele koostööprojektide väljatöötamisse ja rakendamisse kaasatud kohalikele tegijatele.

Juhend kajastab ühenduse Leader-algatuste kogemust, mis kinnitab, et koostöömõõde annab tulemustele lisandväärtust.

Käesolevat juhendit tuleks lugeda soovituslikuks dokumendiks, mis ei loo uusi seadusandlikke aluseid. Tuleks märkida, et igal juhul on ühenduse õiguse tõlgendamine lõppkokkuvõttes Euroopa kohtu ülesanne.

Sisu

I peatükk	Sissejuhatus : Leader-telje kohane koostöömeetod
II peatükk	Koostööprojektide valimise rakendusmudelid (viisid)
	- kohaliku tegevusgrupi tehtav valik
	- korraldusasutuse tehtav valik

III peatükk	Üldised tingimused koostööprojektidele: - abikõlblikud tegevused ja kulud - koostööpartnerite abikõlblikkus - koordineeriva kohaliku tegevusgrupi ülesanne - iga koostööpartneri ülesanne - võrgustikutöö panus
IV peatükk	Territooriumidevaheline koostööprojekt - koostöös osalevad organisatsioonid (<i>koostööpartnerid</i>) - tegevuste abikõlblikkus
V peatükk	Riikidevaheline koostööprojekt - riikidevaheline koostöö ühenduse piires - riikidevaheliste koostööprojektide heakskiitmise kord - riikidevaheline koostöö kolmandate riikide piirkondadega
VI peatükk	Koostöölepingu kasulikkus
I lisa	Koostöölepingu näidis
II lisa	Riikidevahelise koostööprojekti teabevahetuse vorm

I peatükk

SISSEJUHATUS: LEADER-TELJE KOOSTÖÖMEEDE

Koostöömeede on üks kolmest Leader-telje meetmest. Koostöö ulatub võrgustikutööst kaugemale. See toetab ja julgustab kohalikku tegevusgruppi võtma ette ühistegevust teise Leader tegevusgrupiga või mõne samasugust lähenemist kasutava grupiga muus piirkonnas või liikmesriigis või koguni kolmandas riigis.

Komisjoni jaoks on maaterritooriumide vahelise koostöö lisandväärtus kõrge. Koostööd mõistetakse osana kohaliku arengu strateegiast ja mitte strateegia lisaelemendina. Koostöö on viis kohalike arusaamade laiendamiseks, et kohalikku strateegiat parandada. Kehtestatud piiriülene koostöö on olnud teabele ja uutele ideedele ligipääsemise viis. Võimalus õppida muudelt piirkondadelt või riikidelt, ergutada ja toetada uuenduslikkust ning saada oskusi ja vahendeid teadmiste edasiandmise parandamiseks. Koostööd loetakse seetõttu arengus väga tähtsaks, ühistegevus annab positiivseid tulemusi. Vastastikune õppimine on koostöö peamine eeldatav tulemus. Kuigi piirkondade- ja riikidevaheline koostöö ei ole alati kerge, võib see tihti olla kõige mõjusam viis saavutada tulemusi uuenduslikkuse ja suutlikkuse parandamise valdkonnas.

Koostööst saadud teadmisi tuleks levitada suurema arvu kohalike tegevusgruppide vahel, nii et need jõuaksid ka nende kohalike tegevusgruppideni, kellel seni oli vähe koostöökogemusi või kellel need üldse puudusid.

Riikidevahelise ja territooriumidevahelise mõõtme integreerimine kohalike algatustega toetab nii ELi kui kohaliku, piirkondliku ja riikliku identiteedi loomist.

Koostöö tegevuste toetamine ja juhtimine võtab rohkem aega ja nõuab kavandamiseks ja juhtimiseks rohkem inimressursse. Liikmesriigid peavad olema ette valmistatud eraldama selleks eesmärgiks sobivaid tehnilise abi vahendeid.

Konkreetsete koostööprojektide tulemus peaks olema tegelik lisandväärtus piirkonna jaoks. Koostöö tegevused võivad olla nii "pehmed" kui tootlikud. Koostöö saab aidata Leader tegevusgruppidel oma tegevusi tagant tõugata. See võimaldab neil teatavaid probleeme lahendada või lisada väärtust kohalikele vahenditele. Näiteks võib see olla viis mingi projekti elujõulisuse jaoks vajaliku kriitilise massi saavutamiseks või selliste täiendavate tegevuste julgustamiseks nagu ühine turustamine Leader tegevusgruppide poolt erinevates piirkondades, mis on spetsialiseerunud mingile eritootele (kastanid, vill, jne) või ühiste turismialgatuste arendamine ühise kultuuripärandi alusel (kelti, romaani).

Koostööprojektide toetamise korraldus võib liikmesriigiti erinev olla. Siiski on oluline, et neid korraldusi rakendataks tingimustes, mis võtavad arvesse koostöö järkjärgulist iseloomu. Kohalike tegevusgruppide koostöö leiab aset kahes järjestikuses etapis:

1) **Eeltegevused:** Need tegevused eelnevad koostööprojektile, et hõlbustada võimalike partnerite otsimist (näiteks riikliku maaeluvõrgustiku koostöövahendid) ja toetada ühistegevuse väljatöötamist (ettevalmistav tehniline tugi), pidades meeles, et selliste tegevuste tulemus ei pea erinevatel põhjustel tingimata olema konkreetne ühistegevus.

2) **Ühistegevuse väljatöötamine ja rakendamine:** koostööpartnerlust tuleks julgustada töötama ühiste toodete arendamiseks. Koostööpartnerid peaksid tegelema konkreetse ühisprojektiga, mida juhib koordineerimise eest vastutav kohalik tegevusgrupp. Praktilisel koostööl võib olla kaks tihti täiendavat eesmärki: saavutada nõutav kriitiline mass, et ühisprojekt oleks elujõuline, ning teha kindlaks vastastikused täiendavused.

Leaderi raames on võimalik kaht erinevat liiki koostöö:

- **Territooriumidevaheline koostöö (riigisisene koostöö):** see tähendab koostööd erinevate maapiirkondade vahel liikmesriigi piires. See võib aset leida Leader tegevusgruppide vahel ning on avatud ka muudele kohalikele gruppidele, kes kasutavad samasugust osaluslähendamist (vt osa IV 1);
- **Riikidevaheline koostöö:** see tähendab vähemalt kahest liikmesriigist pärit Leader tegevusgruppide vahelist koostööd või koostööd kolmandate riikide gruppidega, kes järgivad sama lähenemist.

Oma vastutuse piires peaksid liikmesriikide korraldusasutused:

- selgelt teavitama kohalikke tegevusgruppe koostöö finantseerimise võimalustest selgete suuniste alusel;
- tagama, et taotlemisprotsess oleks nii lihtne ja paindlik kui võimalik, ning kui see on kohaldatav, valima ettevalmistavast tehnilisest abist ja koostööprojektidest kasusaajad;

Riiklikud (maaelu-)võrgustikud peaksid:

- korraldama kohalikele tegevusgruppidele koostööseminare;
- kehtestama heade tavade näidete kogumise süsteemid;
- andma koostööpartnerite otsimise vahendi ja avaldama regulaarselt teateid riikidevahelistele partneritele;
- andma tehnilist abi kohalikele tegevusgruppidele (individuaalne nõuanne).
- olema regulaarselt ühenduses muude riiklike (maaelu-)võrgustikega

Euroopa tasandil annab komisjon:

- vahendi riikidevaheliste koostööpartnerite otsimiseks;
- korraldab Euroopa Leader-seminare, mis edendavad kohalike tegevusgruppide koostööd;
- korraldab teabevahetust heakskiitmisel olevate riikidevaheliste koostööprojektide kohta;
- riikidevahelise koostöö juhend(id);
- kehtestab heade tavade kogumise ja levitamise raamistiku (tihedas koostöös riiklike (maaelu-)võrgustikega).

II PEATÜKK

KOOSTÖÖPROJEKTIDE VALIMISE RAKENDUSMUDELID (VIISID)

Liikmesriigi valikuprotsessi tulemus teatatakse koostööpartneritele/teistele korraldusasutustele, kui ametlik valikuprotseduur on läbi. Seda teabevahetust on vaja, sest koostööprojekti rakendamine (näiteks maksed) saavad alata alles siis, kui kõik asjakohased valikuprotseduurid on läbi.

Võrreldes Leader + kohaste koostööprojektidega, on peamine erinevus see, et koostöö saab integreerida kohaliku arengu strateegiatesse vastavalt määruse (EÜ) nr 1698/2005 artiklile 62.4. Sel juhul deklareerib kohalik tegevusgrupp oma kavatsusest teha koostööd oma strateegiaga hõlmatud valdkonnas (valdkondades), aga koostööpartnereid ei ole vaja tingimata kindlaks määrata, sest koostööpartnerid kiidetakse liikmesriikide poolt heaks järk-järgult.

Juhul, kui liikmesriigi maaelu arengukavas on valitud selline rakendusmodel, siis saavad kohalikud tegevusgrupid valida koostööprojekte ise. Liikmesriik saab määrata ka teistsuguse rakendusmodeli, mille puhul teeb valiku korraldusasutus.

Ühe programmi (*maaelu arengukava*) raames on võimalik kasutada üheaegselt kaht rakendusmodelit:

- valikut kohalike tegevusgruppide poolt nende puhul, kes on lisanud koostöö oma kohaliku arengu strateegiasse, ja
- administratiivset valikut nende projektide puhul, mis on kavandatud kohalike tegevusgruppide poolt, kes ei ole oma strateegiasse lisanud koostööd.

Korraldusasutus või kohalik tegevusgrupp pööravad eritähelepanu koostööprojektide kvaliteedile, nagu näitab koostööpartnerite kaasatuse tase, kavandatud meetmete vastavusele koostööprojekti eesmärkidele, metoodika usaldusväärsusele, eelarve ja kavandatava koostööprojekti juhtimise selgusele. Liikmesriigid peaksid kontrollima, kas koostööprojekti ei toetata mõnest teisest ühenduse programmist (näiteks ERFi koostööeesmärk).

Kohaliku tegevusgrupi tehtav valik

Selle rakendusmodeli kasutamisel kohaldatakse altpoolt tulevat algatust ka koostöö suhtes.

Koostöömeede on integreeritud ühe prioriteedina kohaliku arengu strateegiasse. Vastavalt komisjoni määruse (EÜ) nr 1974/2006 artiklile 37.4 eelistatakse “vanades” liikmesriikides kohalike tegevusgruppide valikul selliseid kohalikke tegevusgruppe, kes on integreerinud koostöö oma kohaliku arengu strateegiatesse vastavalt määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 62 lõikele 4.

Kohaliku arengu strateegiate valikul tagavad kohalikud tegevusgrupid vastavad eelarvevahendid koostöömeetmete eel-finantseerimiseks. Sellisel juhul on Leader tegevusgrupil juba ette teatavad eraldised (kas krediteeritakse tegevusgrupi enda eelarvest või mitte), mida tegevusgrupp saab kasutada koostatavate koostööprojektide heaks. Kohalik tegevusgrupp valib koostööprojekti nagu iga muud projekti kohaliku arengu strateegia rakendamise raames. Hiljem, pärast ametlikku õiguslikku kontrolli (abikõlblikkuse kontrolli), kiidavad koostööprojekti ametlikult heaks programmi (maaelu arengukava) rakendavad asutused.

Korraldusasutuste tehtav valik

Koostööprojektide valikul teeb korraldusasutus kindlaksmääratud kuupäevadel konkursikutse (*Märkus: kuulutab välja koostööprojektide taotlusvoor*) või valib koostööprojektid esitamise järgi mis tahes ajal. Kohalikud tegevusgrupid või programmi koordinaatorid (mõnedes programmides on koostööprojektide

koordinaator, juhul kui samas programmis on mitu partnerit) saavad koostööprojekte pädevale asutusele esitada hiljemalt 31. detsembriks 2013. Need taotlused koostatakse igale programmile (maaelu arengukavale) vastavas vormis. Erinevate siseriiklike või piirkondlike administratsioonide heakskiitu kavandatavale koostööprojektile tuleks hõlbustada asjakohaste sätetega; näiteks ajutine heakskiit, mis mõistliku ajapikendusega ootab muude korraldusasutuste heakskiitu.

III PEATÜKK

ÜLDISED TINGIMUSED KOOSTÖÖPROJEKTIDELE

1) Abikõlblikud tegevused ja kulud:

Vastavalt komisjoni määruse (EÜ) nr 1974/2006 artiklile 39.3 on abikõlblikud erinevad tegevused:

- **ettevalmistav tehnilise tugi;**
- **koostööprojekti rakendamine:** abikõlblikud on üksnes ühismeetmele ning mis tahes ühisstruktuuri juhtimisele tehtud kulutused. Arendamiskulutused võivad olla abikõlblikud kõigil koostööaladel.

Ettevalmistav tehniline tugi

Eelarendus tegevusi võib finantseerida nii programmi (maaelu arengukava) tasandil tehnilise abi kaudu (riiklik maaeluvõrgustik) või koostöömeetme kaudu (ettevalmistav tehniline abi).

Ettevalmistav tehniline tugi on eelarendus toetus. Leader II and Leader+ kogemus näitas, et koostööprojekte ei saanud teostada ilma tehnilise abita, seetõttu lisasid paljud programmid (maaelu arengukavad) seda tüüpi territooriumidevahelise ja riikidevahelise koostöö eriabi oma kavandamisfaasi, et hõlbustada koostööpartnerite otsimist ja nendega ühendusevõtmist ning anda tehnilist tuge toimiku koostamiseks.

Kuna koostööd on raske alustada, on soovitatav lisada ettevalmistava tehnilise toe element kõikidesse programmidesse (*maaelu arengukavadesse*) ja teha see toetussüsteemina kättesaadavaks kogu programmiperioodiks.

Põhimõtteliselt eelneb see tehniline tugi koostööprojektile (eelnevad kulutused – *upstream expenditure*) ja ei või finantseerida partnerluse koosolekute pidamist, kui koostöö partnerlus on lõpuks kokkulepe alusel moodustatud. Need koosolekukulud rakendamise faasis on osa arendamiskuludes (elavdamiskuludest), projekti lahutamatu osa.

Mõned kohalikud tegevusgrupid võivad ettevalmistavat tehnilist tuge mitte vajada ja valmis olla rakendama ühismeedet eelmise programmiperioodi ettevalmistava töö põhjal.

Eelnevad kulutused võivad olla potentsiaalsete koostööpartneritega peetavate koosolekutega seotud kulud (näiteks reisi- ja majutuskulud ning tõlgitasud) või koostööprojekti eelarenduskulud (näiteks projekti teostatavusuuring, konsulteerimine teatavates küsimustes, tõlkekulud, personali lisakulud).

Koostöö alustamise hõlbustamiseks on soovitatav kasutada erimenetlust, mis on erinev koostööprojekti valiku menetlusest; ettevalmistavat tehnilist tuge rakendatakse kas administratiivse valikumenetluse kaudu (toetust antakse valitud kohalikele tegevusgruppidele pärast toimiku (Märkus: *taotluse*) esitamist) või kohaliku tegevusgrupi teostatava kohaliku valikumenetluse kaudu, kasutades osa kohaliku arengu strateegia rakendamiseks eraldatud eelarvest.

Esimese rakendusmudeli (*kohaliku tegevusgrupi tehtav valik*) puhul soovitatakse protsessi hõlbustamiseks lubada esitamist igal ajal, kui taotlus on valmis.

Liikmesriigid võiksid vastu võtta ettevalmistava tehnilise toe ülemmäära maksimaalse protsendina koostööprojekti kogumaksumusest. Aga liikmesriigid võiksid meeles pidada, et juhul kui koostööprojekti kogumaksumus ei ole veel teada, tuleks eelistada toetuse ülemmäära koostööpartneri kohta.

Ühismeede

Koostööprojekt vastab konkreetsele meetmele, millel on selgelt kindlaksmääratud, territooriumidele kasu toovad tulemused. Leader-piirkonnaga seotud kulutused ei tähenda tingimata sellel alal tehtud kulutusi. Ühine tähendab ühiselt rakendatavat.

Ühismeetme sisu võib hõlmata tervet hulka tegevusi, mis on abikõlblikud Leader-meetodi kaudu rakendatava telje (telgede) all.

Finantseeritavad ühismeetmed võivad olla suunatud ka suutlikkuse tõstmisele: kogemuste jagamisele, headele tavadele ja kohaliku arengu osas saadud õppetundidele, näiteks läbi ühisväljaannete, ürituste ja mestimiskorralduste (programmi juhtide ja personali vahetus), mis viivad ühiste meetoditeni ja ühise või koordineeritud arengutööni.

Ühisstruktuuri juhtimine

Ühisstruktuuri juhtimine on kõige integreeritum koostöövorm. Uus jagatud struktuur võib olla mis tahes organisatsioon, kes kasutab asjaomases liikmesriigis (liikmesriikides) tunnustatud õiguslikku vormi. Riikidevahelise koostöö korral võib see olla Euroopa Majandushuviühing (EEIG - *European Economic Interest Grouping*, <http://www.legalskills.net/>)

Sellise struktuuri kehtestamise üks eeltingimus on see, et koostööpartnerid on ise seadusjärgselt moodustatud struktuurid.

2) Koostööpartnerite abikõlblikkus

Koostöösse kaasatakse vähemalt üks Leader-telje all välja valitud kohalik tegevusgrupp. Koostööd rakendatakse Leader-telje all välja valitud koordineeriva kohaliku tegevusgrupi vastutusel (komisjoni määruse (EÜ) nr 1974/2006 artikkel 39.1).

Koostöö on avatud määruse (EÜ) nr 1698/2005 artiklis 59 (e) sätestatud partnerlustele (avaliku ja erasektori partnerlused) ja vastavalt järgmistele omadustele koostatud kohalikele tegevusgruppidele:

- a) maaelu arenguga aktiivselt tegelev kohalik grupp, kes suudab välja töötada geograafilise territooriumi arengustrateegiat,
- b) kohaliku grupi organisatsioon põhineb kohalike tegijate partnerlusel.

Tuleks märkida, et artikli 59(e) kohastel partnerlustel ei ole erifondi (*spetsiaalset fondi*) koostöö koordineerimiseks. Selleks tuleks kasutada 4. telje koostöömeedet.

Tuleks märkida, et koostööprojekti tegeliku rakendamise ei tegele tingimata kohalikud tegevusgrupid ise, vaid selle võivad enda peale võtta kohaliku tegevusgrupi poolt koostöölepingus määratud korraldajad (või projekti edendajad) (vt III.5 osa).

3) Koordineeriva kohaliku tegevusgrupi roll (elavdamine, liikumapanemine, arendamine)

Koostööprojekti koordineerival Leader tegevusgrupil on lõppvastutus koostööprojekti rakendamise eest, samuti on ta teabevahetuskanal riiklike ja/või piirkondlike ametiasutustega, et anda vajalikku teavet finantseerimistaotluste arengu ja tegelike saavutuste kohta. Iga koostööprojekti rakendatakse koostöölepingu alusel koostööprojekti kaasatud gruppide kokkuleppel määratud juhtgrupi järelevalve all ja koordineerimisel.

Tegelikuks juhtimiseks peab koordinaatorgrupile olema määratud teatav miinimum funktsioone. Lepingu alusel võib võtta lisafunktsioone.

Koordinaatorgrupil on tavaliselt järgmised elavdamisülesanded (*arendamisülesanded*):

- *koostööprojekti kavandamise juhtimine ja koordineerimine*, sealhulgas koostööprojekti esitava koostöölepingu ettevalmistamine (projekti kirjeldus ja erinevate kohalike tegevusgruppide vastavate kohustuste määratlus);
- *koostööprojekti finantsvaldkonna tegevuste koordineerimine*: iga (koostöö-)grupi esitatud finantseerimistaotluste kohta teabe kogumine (see teave on siis igale grupile ning piirkondlikele või riiklikele ametiasutustele kättesaadav);
- *koostööprojekti rakendamise juhtimine ja koordineerimine ning koostööpartnerite ühismeetmes kohustuseks olevate ülesannete täitmise jälgimine ja koordineerimine*;
- *koostööprojekti areng ja seire* (finantsareng seoses tehtud kulutuste ja saadud tuludega, teabevahetuse korraldamine gruppide vahel, rakendusdokumentide koostamine);
- Leaderi juhtgrupp *kontrollib vastavust kohustustele, mille iga Leader tegevusgrupp on võtnud ühisprojekti korrektse rakendamise eesmärgil*.

Nende ülesannete täitmiseks tehtud kulutused on programmi (*maaelu arengukava*) koostöömeetme finantseeritud koostööprojekti osa.

4) Iga koostööpartneri roll koostööprojektis

Koostööpartnerid peaksid jagama ülesandeid ja kulutusi, nii et iga partner võtaks koostööprojekti tegevustest osa; koostööpartner vastutab kohustuste täitmise eest muude gruppide ja juhtgrupi ees koostöölepingu alusel (vaata – lisa I).

Igal grupil on administratiiv- ja finantsvastutus nende toimingute eest, mida ta juhib. Seetõttu on grupp vastutav finantsprognoosi koostamise eest ja läbirääkimiste eest nendega, kes pakuvad osalist finantseerimist. Iga grupp peab säilitama ja piirkondlikele või riiklikele ametivõimudele kättesaadavaks tegema kõik raamatupidamisdokumendid tehtud kulutuste ja riigi osalise finantseerimise iseloomu kohta.

Nagu eespool nimetatud, on mõningaid koostööprojektile tehtavaid kulutusi võimalik teha kohaliku tegevusgrupi erinevate struktuuride (näiteks kohaliku tegevusgrupi partnerluse liige) või kohaliku tegevusgrupi territooriumil asuva maapiirkonna tegija kaudu.

5) Võrgustikutöö panus

Tehniline abi koostööle on abikõlblik riikliku (*maaelu*-)võrgustiku tegevuskava tehnilise abi raames (määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikkel 68).

Iga programmi (*maaelu arengukava*) raames kõikide kohalike tegevusgruppide võrgustiku moodustamise põhjused on nendevahelise koostöö edendamine ja hõlbustamine (territooriumidevaheline koostöö).

Riikidevahelise koostöö korral toetab ettevalmistavat tehnilist abi Euroopa maavõrgustiku töö, mis operatiivsena peaks edendama seda tüüpi koostööd. Riiklike (*maaelu*-)võrgustike töö riikidevahelise koostöö stimuleerimisel on samuti väga oluline.

Selleks on soovitatav, et riikliku (*maaelu*-)võrgustiku kodulehel oleks ka veebileht, mis võimaldaks koostööpartnerite otsingut; erilist tähelepanu võiks pöörata selliste objektide täpsele kirjeldamisele, mida taotlevad kohalikud tegevusgrupid soovivad koostöö kaudu arendada, ning selles valdkonnas saadud kogemustele. Ühenduse Leader-algatuse kogemus on see, et alati ei ole kerge leida õiget partnerit, kes vastaks ootustele ja kellel oleks teatav oskuste, teadmiste ja oskusteabe tase. Riikidevahelise koostöö vajaduste rahuldamiseks tuleks see teave tõlkida inglise keelde.

IV PEATÜKK

TERRITOORIUMIDEVAHELISE KOOSTÖÖ PROJEKT

1) Koostöös osalevad organisatsioonid

Territooriumidevaheline koostöö liikmesriigis hõlmab vähemalt üht Leader-telje all välja valitud piirkonda. Julgustamaks Leader-meetodi levitamist, võib partnerlus olla avatud ka määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 59 punkti e kohaselt 3. telje all välja valitud kohalikele avaliku ja erasektori partnerlustele või muudele Leader-põhimõtte järgi organiseeritud ja liikmesriigi poolt tunnustatud kohalikele gruppidele.

Lisaks liikmesriikide poolt ametlikuks tunnustamiseks kasutatavatele kriteeriumidele võib määratluse “Leader-põhimõtte järgi organiseeritud muu maapiirkond” puhul arvesse võtta järgmist:

- Maaelu arengus aktiivne kohalik grupp, kes suudab koostada arengustrateegiat teatava geograafilise territooriumi jaoks;
- Grupi organisatsioon põhineb avatud ja laiaulatuslikul partnerlusel, mille puhul julgustatakse kohalike tegijate osavõttu. Grupp peaks koosnema mitme sotsiaal-majandusliku sektori esindajatest, sealhulgas ühingutest. Grupp peaks välja töötama oma arengupoliitika;
- Grupp peaks muude gruppidega töötama võrgustikutöö alusel.

2) Tegevuste abikõlblikkus

Peale tegevuste, mis vastavad väga täpsele teemale, mille rakendamine nõuab suuremat piirkonda kui asjaomastel kohaliku arengu gruppidel on, on ainult Leader-telje raames väljavalitud territooriume hõlmavad tegevused koostöömeetme all abikõlblikud. Koostöö koordineerimise kulutused on siiski abikõlblikud kõikides hõlmatud piirkondades.

Koostööprojekti koordineerimine peaks hõlmama koostööprojekti rakendamiseks vajalikke koordineerimisülesandeid (partneritega kohtumine, koordinaatorgrupi kui koordinaatori administratiiv- ja finantsülesanded; koostöölepingu õiguslikust ja/või ühisstruktuuri õigusliku ühise struktuuri tegevus). On soovitatav, et koordineerimiskulude finantseerimine jagataks koostöölepingu alusel koostööpartnerite vahel. Seega võib koostööprojekti rakendamine alata üksnes siis, kui toetuse luba on antud kõikidele partneritele.

V PEATÜKK

RIIKIDEVAHELINE KOOSTÖÖPROJEKT

Eristatakse riikidevahelist koostööd Euroopa Liidus ja samasugust koostööd, millesse on kaasatud üks kolmas riik:

1) Riikidevaheline koostöö Euroopa Liidus

Riikidevaheline koostöö hõlmab vähemalt kaht kahes liikmesriigis asuvat kohalikku tegevusgruppi, millest vähemalt üks valitakse Leader-telje kohaselt.

Nagu territooriumidevahelise koostöö korral, on seda koostööd võimalik laiendada maaelu arengu programmide 3. telje all väljavalitud gruppidele (muud avaliku ja erasektori partnerlused kui määruse 1698/2005 artikli 59 punktis e nimetatud Leader). Projekti üldine koordineerimine Leader-telje all väljavalitud koordineeriva kohaliku tegevusgrupi poolt on abikõlblik Leader-telje alt.. Muud teiste gruppide piirkondadega seotud kulud (artikkel 59 e) või muude Leaderi kohaselt organiseeritud maapiirkondade kulusid tuleks finantseerida väljaspool Leader-telje.

Partneritevahelise koostöölepingu alusel (vaata allpool) vastutab projekti koordineeriv kohalik tegevusgrupp projekti koordineerimise eest. Iga partnergrupp peaks olema vastutav teabevahetuse eest oma järelevalve teostajatega ning finantsiliselt vastutav oma territooriumil projekti osa teostamise eest.

2) Riikidevaheliste koostööprojektide heakskiitmise kord

On oluline, et teabevahetus ja koordineerimine toimuksid ELi tasandil kõikide riikidevaheliste koostööprojektide heakskiitmise eest vastutavate pädevate asutuste vahe.

Vastavalt komisjoni määruse (EÜ) nr 1974/2006 artiklile 39.5 "liikmesriigid teavitavad komisjoni kinnitatud riigiülestest koostööprojektidest"; Euroopa maaeluvõrgustikul on toetav roll. Sel eesmärgil peaksid määratud pädevad asutused riikidevahelise koostööprojekti korral kasutama ühist teabevahetuse vormi, mis on esitatud II lisas.

Üldiselt tuleks järgida järgmist korda:

- **aste:** Kohalik tegevusgrupp, kes kavatseb koostööprojektist osa võtta, esitab oma pädevale asutusele taotluse heakskiitmiseks (kohalik tegevusgrupp valib projekti - *rakendusmudel*) või valikuks ja heakskiitmiseks. Pädev asutus võib kohalikule tegevusgrupile anda esialgse heakskiidu tingimusel, et muud partnerid saavad järgmise 6 – 9 kuu jooksul heakskiidu pädevatelt asutustelt muudes liikmesriikides.
- **2. aste:** Programmi pädev asutus (korraldusasutus/ makseasutus) teavitab komisjoni mis tahes riikidevahelise koostööprojekti (ühismeetme) esialgsest heakskiitmisest, kasutades teabevahetuse vormi. See asutus peaks määrama riikidevahelise koostöö korrespondendi.
- **3. aste:** Pärast teate kättesaamist teavitab komisjon muid asjaomaseid pädevaid asutusi. Kui komisjon saab muult pädevalt asutuselt sama projekti esialgse või lõpliku heakskiidu, ajakohastab ta teabevahetuse vormi ja teavitab kõiki asjaomaseid pädevaid asutusi. Seda astet ei kohaldata riikidevahelise koostööprojekti suhtes, mis hõlmab ainult üht liikmesriiki ja üht piirkonda kolmandas riigis.

3) Riikidevaheline koostöö kolmandate riikide piirkondadega

Riikidevaheline koostöö kolmanda riigi piirkonnaga hõlmab vähemalt üht Leader-telje all valitud piirkonda. Kui Leader-telje all välja valitud piirkond teeb koostööd mingi Leader-lähenemise kohaselt organiseeritud piirkonnaga väljaspool ühendust asuvas riigis, muutub vastav Leader-piirkonnaga seotud kulutus abikõlblikuks (osa koordineerimisest ja koostöölepingu alusel teostatavast ühisprojektist, näiteks Leaderi kohaliku tegevusgrupi osavõtt partnerluse koosolekutest; ühisprojekti kohaldamine tema piirkonnas). Teiste sõnadega, Leader-piirkonnaga seotud kulutus ei tähenda tingimata piirkonnas tehtud kulutust;

Kulutus kolmandas riigis asuvas Leader-piirkonnaga mitte seotud piirkonnas ei ole abikõlblik. Koostöös osaleva ühendusest väljaspool oleva piirkonna määratlus peaks olema kooskõlas Leader-lähenemisega (vaata määratlus lõikes IV.1).

VI PEATÜKK

KOOSTÖÖLEPINGU KASULIKKUS

Leaderi raames tehtud koostöö kogemus näitas, et tõhusa juhtimise tagamiseks on oluline kohe koostööprojekti alguses selgeks teha taotletavad eesmärgid, kuidas vastutust (juhtimise, koordineerimise, seire ja hindamise eest) jagama hakatakse ja milline on finantsosalus koostööpartnerluses. Ametlik koostööleping võimaldab kõiki neid aspekte arvestada ning aitab tagada läbipaistva juhtimise ja vastastikuste kohustuste selguse.

Koostööleping on ühine dokument ühes osalevas riigis tunnustatud õiguslikus vormis ja alla kirjutatud kõikide partnerite poolt, sealhulgas koordineeriva kohaliku tegevusgrupi poolt. See dokument peaks selgelt näitama koostööprojekti eesmärgi, nende saavutamiseks rakendatavaid algatusi, iga koostööpartneri rolli koostööprojekti teostamisel ning iga koostööprojekti osaleja finantsosalust.

Koostööleping näitab ära ühismeetme kogu eelarve kõik komponendid. Dokument, mis on koostatud erinevate asjaomaste liikmesriikide keeltes, esitab projektikoostöö sisu ning iga kohaliku tegevusgrupi finants- ja tehnilise osaluse eesmärkide saavutamisel.

Koostöölepingud peaksid sisaldama järgmist:

- koostööpartnerite kirjalik kohustus koos koordineeriva tegevusgrupi ja partnertegevusgruppide nimede ja aadressidega;
- koostööprojekti üksikasjalik kirjeldus, milles näidatakse järgmist:
 - koostööprojekti eesmärgid;
 - eesmärkide saavutamiseks võetavad meetmed;
 - võimalikud kasusaajad;
 - iga koostööpartneri roll koostööprojekti organiseerimisel ja rakendamisel (teatavate toimingute teostamiseks volitatud tehniliste organisatsioonide nimetused);
 - koostööprojekti organiseerimise ja seire korraldus;
 - mitmepoolse koostööprojekti eeldatavad tulemused;
 - kavandatud üldeelarve ja iga koostööpartneri finantsosalus;
 - soovituslik ajakava;
 - kohaldatav seadus ja pädevad kohtud, kui pooltevaheline vaidlus lahendatakse partnerite/tegevusgrupi äranägemisel kas ühe partneri /tegevusgrupi elukohas või peamises tegevuskohas või projekti teostamise kohas. Tavaliselt eelistatakse koordineeriva tegevusgrupi peamist tegevuskohta;
- Kui partnerid soovivad, uute kohalike tegevusgruppide / gruppide lisamise klausel.
- Lepingu parandamise (muutmise) kord

Käesoleva juhendi I lisas on antud koostöölepingu näidis. Selles näidises on ka tehniline lisa projekti üksikasjaliku kirjeldamise tarvis. Leping ise sisaldab üksnes üldisi lepingutingimusi.

I LISA

KOOSTÖÖLEPINGU NÄIDIS

Koostööprojekti nimetus:

Deklaratsioon:

Allakirjutanu, kes esindab kohalikest tegevusgruppidest partnereid, kohustub siinjuures rakendama lisas määratletud koostööprojekti ning tõendama selles sisalduva teabe õigsust.

Kohaldatav seadus ja pädev kohus:

Lepingus kohaldatakse ... seadust.

1. LEPINGU TÕLGENDAMISE VÕI KOHALDAMISE TÕTTU PARTNERITE VAHEL TEKKINUD MIS TAHES VAIDLUS, MIDA EI SAA RAHUMEELSELT LAHENDADA, LAHENDATAKSEKOHTUS
 2. UUTE PARTNERITE LISAMIST LUBAV KLAUSEL ("LEADERI VÕI MUID KOHALIKKE TEGEVUSGRUPPE VÕIB NENDE SOOVI KORRAL LISADA KÄESOLEVA LEPINGU PARANDUSEGA")
 3. MUID PARANDUSI LUBAV KLAUSEL
 4. ALLKIRJAD
-

Leader kohaliku tegevusgrupi koordinaatori nimi:

Esindaja nimi:

Teenistuskoh:

Kuupäev:

Koht (aadress, sealhulgas riik)

Allkiri:

Leaderi kohaliku tegevusgrupi/muu kohaliku tegevusgrupi 1 nimetus:

Esindaja nimi:

Teenistuskoh:

Kuupäev:

Koht (aadress, sealhulgas riik)

Allkiri:

Leaderi kohaliku tegevusgrupi/muu kohaliku tegevusgrupi N nimetus:

Esindaja nimi:

Teenistuskoh:

Kuupäev:

Koht (aadress, sealhulgas riik)

Allkiri:

KOOSTÖÖLEPINGU LISA

PROJEKTI KIRJELDUS

Koostöölepingu pealkiri:

KOOSTÖÖPROJEKTI PARTNERID

Kontaktid:

Leader-telje kohase koordineeriva kohaliku tegevusgrupi nimetus:

Esimehe nimi:

Käesoleva vormi kontaktisiku nimi:

Kohaliku programmi eest vastutav organisatsioon:

Kontaktisiku aadress:

Telefon:

Faks:

E-post:

Räägitavad/mõistetavad keeled:

Kontaktid:

Leader kohaliku tegevusgrupi /muu kohaliku tegevusgrupi 1 nimetus:

Esimehe nimi:

Käesoleva vormi kontaktisiku nimi:

Kohaliku programmi eest vastutav organisatsioon:

Kontaktisiku aadress:

Telefon:

Faks:

E-post:

Räägitavad/mõistetavad keeled:

Kontaktid:

Leader kohaliku tegevusgrupi /muu kohaliku tegevusgrupi N nimetus:

Esimehe nimi:

Käesoleva vormi kontaktisiku nimi:

Kohaliku programmi eest vastutav organisatsioon:

Kontaktisiku aadress:

Telefon:

Faks:

E-post:

Räägitavad/mõistetavad keeled:

Koostööprojekti kirjeldus

Projekti eesmärkide ja põhitegevuste kirjeldus (sealhulgas vastavad kohad ja kuupäevad); tegevustest kasusaajad ja koostööprojekti arenguaste:

Tegevustest kasusaajate ning asjaomaste piirkondade eeldatavate tulemuste kirjeldus:

Lähenemine, rakendamise meetodid ja kord selliste projektide korral, millele taotletakse finantseerimist:

Projekti rakendamise ajavahemik:

Iga partneri roll seoses põhitegevustega:

Kavandatav projekti eelarve

Maaelu arengu kava	Koordineeriv kohalik tegevusgrupp või kohalik tegevusgrupp / muud grupid	Kavandatavad tegevused	Maksumus (eurot)	Finantseerimine (eurod)		
				Ühendus EAFRD	Riiklik	Era
	<u>Organisatsioonilised/koordineerimiskulud</u> (jagatud)					
	<u>Muud kulud</u> (jagatud) (põhitegevused ...):					
	<u>Muud kulud</u> (jagamata)					
	KOKKU					

II LISA

RIIKIDEVAHELISE KOOSTÖÖPROJEKTI TEABEVAHETUSE VORM¹

I. Põhiteave koostööprojekti kohta

Koostööprojekti nimetus: _____

Akronüüm (esitähthühend): _____

Koostööprojekti raames kavandatud meetmete kestus: _____

Alguskuupäev:

Lõpukuupäev:

Koostööprojekti üldmaksumus (eurodes): _____

Projekti eelarve jaotus finantseerimisallikate kaupa

Kogu eelarve:

EAFRD:

Riiklik:

Era:

Eelarve jaotus partnerite kaupa

Kogu eelarve koordineeriv partner:

1. partner:

2. partner:

3. partner:

4. partner:

5. partner:

6. partner:

7. partner:

8. partner:

¹ Seda vormi peaksid kasutama tunnustatud pädevad asutused

II. Teave koostööpartnerite kohta

Koordineeriva partneri üksikasjad:
Koordineeriva kohaliku tegevusgrupi ametlik nimetus:
Esimehe nimi: Kohaliku tegevusgrupi kontaktisik koostöö jaoks: - Nimi - Kontaktaadress: - Telefon: - Faks: - E-post: - Räägitavad/mõistetavad keeled:
Aruandva pädeva asutuse nimetus, sealhulgas kontaktisik: Komisjoni teavitamise kuupäev: Heakskiitva pädeva asutuse nimetus: Projekti heakskiitmise kuupäev:

Kohaliku tegevusgrupi 1 üksikasjad:
Kohaliku tegevusgrupi ametlik nimetus:
Esimehe nimi: Kohaliku tegevusgrupi kontaktisik koostöö jaoks - Nimi - Kontaktaadress: - Telefon: - Faks: - E-post: - Räägitavad/mõistetavad keeled:
Aruandva pädeva asutuse nimetus, sealhulgas kontaktisik: Komisjoni teavitamise kuupäev: Heakskiitva pädeva asutuse nimetus: Projekti heakskiitmise kuupäev:

Kohaliku tegevusgrupi 2 üksikasjad:
Kohaliku tegevusgrupi ametlik nimetus:
Esimehe nimi: LAGi kontaktisik koostöö jaoks - Nimi - Kontaktaadress: - Telefon: - Faks: - E-post: - Räägitavad/mõistetavad keeled:
Aruandva pädeva asutuse nimetus, sealhulgas kontaktisik: Komisjoni teavitamise kuupäev: Heakskiitva pädeva asutuse nimetus: Projekti heakskiitmise kuupäev: